

ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА



Факультет технологічної і професійної освіти
Кафедра технологічної і професійної освіти

СИЛАБУС навчальної дисципліни

ТЕХНОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Код дисципліни	ОК 5
Освітній рівень	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Освітньо-наукова Програма	«Початкова освіта»
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні/семінарські заняття
Форми контролю	Іспит

Інформація про викладача

Викладач (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)	Курок Віра Панасівна, доктор пед. наук, професор, завідувач кафедри технологічної і професійної освіти
Контактний телефон	0507515364
E-mail:	virakurok@gmail.com
Профіль викладача	https://u.to/XvZNGw
Консультації	Вівторок 14.00-15.00

м. Глухів, 2020-2021 навчальний рік

1. Анотація курсу

Навчальна дисципліна «Технологія наукових досліджень» вивчається здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти на першому році навчання в другому семестрі. Освітній процес охоплює лекційні та практичні/семінарські заняття, виконання самостійних (індивідуальних) робіт, модульної контрольної роботи та підсумковий контроль (іспит).

Місце дисципліни в програмі навчання:

Дисципліну «Технологія наукових досліджень» включено до циклу дисциплін професійної підготовки.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Технологія наукових досліджень» є формування готовності здобувачів освіти виконувати науково-педагогічні дослідження з проблем розвитку вищої та професійної освіти, підготовка до вирішення завдань, пов'язаних з написанням дисертаційної роботи.

Основною виховною метою освітнього компонента є формування культури наукового педагогічного дослідження.

Основними *завданнями* навчальної дисципліни є:

- оволодіння системою знань про методологічні засади, основні етапи та методи наукових досліджень у галузі вищої та професійної освіти;
- усвідомлення значущості й необхідності наукових досліджень у галузі вищої та професійної освіти як важливого чинника їх постійного вдосконалення;
- формування умінь виконувати науково-педагогічні дослідження в галузі вищої та професійної освіти;
- розвиток творчих професійно-орієнтованих якостей особистості.

Міжпредметні зв'язки: «Технологія наукових досліджень» є самостійним освітнім компонентом. Читається після вивчення таких навчальних дисциплін: філософія науки, наукова комунікація українською мовою.

Очікувані результати навчання:

У результаті вивчення освітнього компонента здобувач повинен набути низки **компетентностей**.

Загальні компетентності згідно до вимог освітньо-наукової програми:

ЗК 1. Сформованість системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу й синтезу інформації.

ЗК 7. Здатність до проведення самостійних досліджень на сучасному рівні.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних міркувань, дотримуватися наукової доброчесності в професійній та науково-дослідницькій діяльності.

ЗК 10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти ініціативу (лідерство) та підприємливість, ефективно діяти в команді.

Основні фахові компетентності згідно до вимог освітньо-наукової програми:

ФК 5. Здатність проводити комплексні дослідження у початковій та вищій освіті, планувати та управляти часом підготовки дисертаційного дослідження.

ФК 6. Здатність до застосування комплексного підходу у виявленні, формулюванні та розв'язанні завдань і проблем початкової та вищої освіти.

ФК 7. Здатність розробляти програми науково-педагогічних досліджень згідно з методологічними підходами; визначати науково-педагогічну проблему, формулювати гіпотезу, мету й завдання наукового пошуку, визначати структуру дисертаційної роботи та рубрикацію її змістового наповнення.

ФК 8. Здатність аналізувати науковий доробок у початковій та вищій освіті, виявляти прогресивні ідеї зарубіжного досвіду функціонування освіти та впроваджувати здобуті результати у вітчизняну систему освіти.

ФК 9. Здатність продукувати нові знання через оригінальні дослідження, зміст і якість яких можуть бути визнаними на національному та міжнародному рівнях.

ФК 10. Здатність послуговуватися психолого-педагогічними знаннями, іншими

компетентностями у професійній діяльності.

ФК 13. Здатність здійснювати кількісну та якісну обробку результатів науково-педагогічного дослідження; моніторинг та діагностику якості освіти з використанням цифрових технологій.

ФК 14. Здатність модифікувати, адаптувати, проектувати методи та розробляти методику науково-дослідницької діяльності у початковій та вищій освіті з використанням сучасних комп'ютерних технологій.

Програмні результати навчання:

ПРН 5. Знати законодавство України в сфері освіти та професійної і наукової діяльності.

ПРН 6. Знати основні вимоги до організації дисертаційного дослідження, проведення теоретичних та емпіричних досліджень.

ПРН 13. Організувати теоретичне та експериментальне дослідження в галузі вищої та початкової освіти, визначати завдання дослідницького пошуку та ефективно планувати час для отримання необхідних результатів; проектувати, конструювати, організувати й аналізувати власну дослідницько-пошукову діяльність і формулювати власні авторські висновки, пропозиції та рекомендації.

ПРН 14. Використовувати знання про основні поняття математичної статистики й моделювання та застосовувати математичні методи для обробки експериментальних даних та оцінки їх достовірності.

ПРН 25. Здійснювати пошук і впроваджувати прогресивні ідеї, практики у професійній та науковій діяльності; дотримуватися принципів академічної доброчесності; проявляти авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності.

ПРН 26. Самостійно готувати наукові праці та апробувати їх під час заходів різного рівня й в освітньому процесі.

ПРН 27. Прагнути до безперервного саморозвитку та самовдосконалення, побудови кар'єри, командної взаємодії.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання:

Windows 7, MozillaFirefox, MS Office 2010; OpenOffice.org (11); доступ до електронних журналів бібліотеки; доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; доступ до електронного навчального середовища Moodle; комп'ютер, проектор, інтерактивна дошка.

2. Організація навчання.

Надається перевага інноваційним формам занять та методам навчання, викладання, оцінювання.

Серед методів навчання ОК: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, диспут, дискусія); наочні (демонстрування, ілюстрування); практичні (спостереження, експеримент, виконання вправ, практична робота, робота з інформаційними джерелами, аналіз статистичних даних); інноваційних технологій (опорний конспект, методи інтерактивного навчання, методи проблемного навчання, мультимедійні методи навчання, методи проєктної діяльності, тренінг).

Форми оцінювання ОК: усна (бесіда, захист проєктів, доповідь, повідомлення, коментар опорного конспекту тощо); письмова (самостійна робота за варіантами, виконання індивідуальних завдань, заповнення таблиць, складання схем, виконання вправ тощо); тестова (за закритими тестами, тестами на співставлення, на встановлення послідовності); самоконтроль (самооцінка письмової роботи тощо). Підсумковий контроль – екзамен.

Тема	Лекції (год.)	Практичні/ семінарські заняття (год.)	СРС (год.)
1. Сутність науково-педагогічного дослідження	2	2	7/10
2. Логіка та етапи науково-педагогічного дослідження	2/0,5	2/1	7/11
3. Теоретичні методи наукового дослідження	2	2	7/11
4. Емпіричні методи наукового дослідження	2	2	7/11
5. Педагогічний експеримент	2/0,5	2	7/11
6. Застосування методів математичної статистики в дослідженні	2	2	7/11
7. Оформлення результатів науково-педагогічного Дослідження	2/0,5	4/1	7/11
8. Захист наукової роботи	2/0,5	2	7/10
Разом	16/2	18/2	56/86

3. Система оцінювання

Система оцінювання навчальних досягнень студентів із дисципліни «Технологія наукових досліджень» ґрунтується на *компетентнісному підході*, що передбачає формування в майбутніх фахівців зазначених вище компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти з дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, що базується на принципі коопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Під час проходження семінарських занять та у процесі самостійної роботи аспіранти мають виконати індивідуальні завдання, спрямовані на розв'язання завдань науково-педагогічного дослідження відповідно до обраної теми дисертації.

Індивідуальні завдання з навчальної дисципліни «Технологія наукових досліджень»:

1. Обґрунтування теми наукового дослідження (дисертації) (актуальність, науковий апарат, зміст) (обсяг – до 5 сторінок).

2. Календарний план виконання наукового дослідження. Розробляється у вигляді таблиці, яка містить такі поля: № етапу; зміст роботи; метод; обсяг; очікуваний результат; термін виконання; примітка (має містити не менше 20 позицій).

3. Аналіз базових понять з теми дослідження (не менше 12 термінів). До кожного з термінів подається не менше 2-х визначень. Зазначається його автор і вихідне джерело. Акцентується увага на найбільш прийнятному для використання у власному дослідженні. На основі аналізу поняттєво-категоріального апарату формулюються авторські тлумачення ключових понять (обсяг – 2-3 сторінки).

4. Опитувальник з теми дослідження. Зазначається мета опитування, контингент респондентів, подається інструкція опитуваним. Кількість запитань – не менше 10 (запитання закриті) (обсяг – 2-3 сторінки).

5. Програма педагогічного експерименту. Зазначаються етапи експериментального дослідження, визначаються завдання кожного етапу, описується методика їх проведення, встановлюються терміни проведення кожного етапу (обсяг – 4-5 сторінок).

6. Наукова стаття з теми дослідження з дотриманням вимог фахового видання. Вимоги до оформлення наукової статті описані у „Віснику Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка” (обсяг –10-12 сторінок).

7. Доповідь на наукову конференцію з теми дослідження у вигляді тез (обсяг – 4 - 5 сторінок).

8. Презентація до доповіді на конференцію (10-14 слайдів). (Презентація подається у електронному вигляді).

Критерії оцінювання:

- усвідомлення ролі й місця наукових досліджень у галузі вищої і професійної освіти в професійному становленні;
- володіння теоретичними відомостями про методологічні засади вищої і професійної освіти, теоретичні основи виконання досліджень;
- знання дидактичних основ вищої і професійної освіти, особливостей освітнього процесу в закладах фахової передвищої та вищої освіти;
- здатність до системного мислення, критики й самокритики, креативності, адаптивності та комунікабельності;
- здатність до здійснення аналізу навчальної та наукової літератури з проблем вищої і професійної освіти;
- уміння систематизувати й узагальнювати теоретичний матеріал із вищої і професійної освіти;
- повнота розкриття питання під час описання чи відповіді;
- уміння визначати ефективні шляхи розв’язання науково-педагогічних завдань, проявляючи при цьому креативний підхід;
- уміння чітко та логічно висловлювати власні думки;
- уміння вести бесіди, переконувати, аргументувати, полемізувати;
- обсяг виконаних завдань;
- своєчасність виконання завдань;
- усвідомлення необхідності постійного самовдосконалення.

Система оцінювання результатів навчання ґрунтується на накопичуванні балів за виконання відповідних видів роботи:

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою ЄКТС

№з/п	Види навчальної діяльності, кількість тем	Максимальна кількість балів за одну тему	Загальна кількість балів	Форма підсумкового контролю
1.	Індивідуальна робота (8)	5 (1-5,7,8), 10 (6)	45	
2.	Модульна робота (1)	45	45	
3.	Екзамен	10	10	
			100	Екзамен

4. Політика курсу:

Базується на основних засадах академічної доброчесності та відкритості.

5. Інформаційне забезпечення

Основна:

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям : навч. посіб. Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. 278 с.
2. Курок В. П., Воїтелева Г. О. Наукові дослідження в підготовці майбутніх учителів трудового навчання та технологій: навч. посіб. Глухів. 2018. 270 с.
3. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Слово, 2009. 240 с.
4. Лузан П. Г., Сопівник І. В., Виговська С. В. Основи педагогічних досліджень : навч. посіб. Київ. 2010. 219 с:
5. Методологія і методи наукових досліджень : навч. посіб. / Лівінський О. М. та ін. Глухів: РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2012. 174 с.
6. Пономаренко Л. А. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня: методичні поради. Київ, 2016. 86 с.
7. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Сімферополь, 2000. 168 с.

Допоміжна:

8. Конституція України : офіц.. текст. Київ : КМ, 2012. 96 с.
9. Кыверялг А. А. Методы исследования в профессиональной педагогике. Таллин : Валгус, 1980. 335 с.
10. Лодатко Є.О. Моделювання в педагогіці: точки відліку. *Педагогічна наука: історія, теорія, практика, тенденції розвитку*. 2010, №1. с.
11. Чайченко Н. Н., Семенов О. М., Артюшкіна Л. М., Рудь О. М. Науково-педагогічне дослідження : навч. посіб. Суми : СОІППО, 2015. 190 с.
12. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ, 2000. 60 с.

Інформаційні ресурси:

13. Закон України «Про вищу освіту»: від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> .
14. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти»: від 18.12.2019 № 392-IX. Дата оновлення: 18.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392-20#Text> .
15. Закон України Про доступ до публічної інформації. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> .
16. Закон України «Про освіту»: від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> .

17. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text> .
18. Закон України «Про професійну (професійно-технічну освіту)». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text> .
19. Закон України «Про фахову передвищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text> .
20. Концепція Нової Української школи. URL: <http://kyrylivka.osv.org.ua/konceptsiya-nova-ukrainska-shkola-17-07-43-18-09-2018/>.
21. Наказ МОН України від 16.07.2018 №776 Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti> .
22. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року URL: <http://osvita.ua/legislation/other/36322/> .
23. Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності, затверджені Рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29 жовтня 2019 року, Протокол № 11. <https://u.to/Di1TGw>
24. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG-2015). Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG). К., 2015. 32 p. URL: <https://u.to/5jtUGw>